

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie Zonneweide Werkhoven

Ruimtelijke onderbouwing

Realisatie Zonneweide Werkhoven

APRIL 2020 EN AANGEPAST IN JUNI
2020, SEPTEMBER 2020 EN JANUARI
2021

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH Wageningen
T 085-0499604
E marius@LCenergy.nl
W www.lcenergy.nl

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
Postbus 53
7470 AB GOOR
T 0547 26 35 15
F 0547 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

INHOUD

1	INLEIDING	8
1.1	Aanleiding	8
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied	8
1.3	Kerncijfers te realiseren zonneweide	9
1.4	Extra te realiseren waarden en kwaliteiten	9
1.5	Huidig planologisch regime	10
1.6	Leeswijzer	11
2	PLANBESCHRIJVING	12
2.1	Inleiding	12
2.2	Beschrijving huidige situatie projectgebied	12
2.3	De zonneweide	14
3	BELEIDSKADERS	20
3.1	Inleiding	20
3.2	Rijksbeleid	20
3.3	Provinciaal beleid	24
3.4	Regionaal beleid	34
3.5	Gemeentelijk beleid	35
3.5	Conclusie	39
4	WAARDENTOETS	40
4.1	Inleiding	40
4.2	Natuurwaarden	40
4.3	Archeologische waarde	42
4.4	Cultuurhistorie	43
4.5	Water	43
4.6	Conclusie	46
5	MILIEUASPECTEN	47
5.1	Inleiding	47
5.2	Bodem	47
5.3	Geluid	49
5.4	Luchtkwaliteit	50
5.5	Externe veiligheid	50
5.6	Bedrijven en milieuzonering	52
5.7	Verkeer en parkeren	53
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	53
5.9	Lichtreflectie	54
5.10	Electromagnetische straling	55
5.11	Warmteontwikkeling	55

5.12	Conclusie	55
6	UITVOERBAARHEID	56
6.1	Inleiding.....	56
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	56
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	56
6.4	Economische uitvoerbaarheid	58
6.5	Conclusie	58

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Twee grondeigenaren hebben het plan opgevat om een zonneweide (voor een termijn van 30 jaar) te realiseren. Het totale projectgebied voor deze zonneweide is 19,8 hectare groot. De zonneweide bestaat uit een oppervlakte van 14,5 hectare). Hierop staan de volgende technische installaties: zonnepanelen, omvormers, transformatoren en een inkoopstation inclusief de bijhorende beheerpaden. De overige 5,3 hectare wordt ingezet voor het beheer en de inrichting van het landschap. De bestaande beplantingselementen en watergangen in en om het projectgebied blijven behouden en nieuwe elementen worden toegevoegd om de landschappelijke karakteristieken te versterken.

Voor de ontwikkeling en realisatie van de zonneweide zijn de grondeigenaren de samenwerking aangegaan met LC Energy. LC Energy is een dochteronderneming van Low Carbon, een Britse investeringsmaatschappij gespecialiseerd in duurzame energie projecten. LC Energy is hierbij ook een samenwerking aangegaan met QING, een ervaren Nederlands adviesbureau in duurzame energie (QING heeft o.a. de bouw van Zonnepark AVRI op de vuilstortplaats van Geldermalsen begeleid). LC Energy en haar partners hebben al meer dan 400 MW aan duurzame energie projecten ontwikkeld, gefinancierd en gerealiseerd in binnen- en buitenland.

Voor de realisatie van de zonneweide wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het projectgebied ligt tussen de Werkhovenseweg (N229) en de Achterdijk, in het gebied 'Noord van Oostromdijkje'. Momenteel is op een deel van het projectgebied een teler van Sedum aanwezig (vetplanten voor daktuinen etc.). Het andere deel is in gebruik als weiland voor melkvee.

Figuur 1: Ligging en begrenzing projectgebied (met zwarte lijnen). De locatie met de zwarte stippellijn betreft de locatie van een ander plan voor een zonneweide (Vlowijker zonneweide).

1.3 Kerncijfers te realiseren zonneweide

In de tabel hierna is het zonneweide weergegeven in kerncijfers.

Kerngegevens	Waarde	Eenheid
Bruto grondoppervlak ca.	19,5	Hectare
Landschappelijke inrichting	4,9	Hectare
Beheerspaden	0.35	Hectare
Transformator stations	0.02	Hectare
Bruto paneel oppervlak (paneel + gras)	14,2	Hectare
Totale zonneveld	14,6	Hectare
Elektrisch vermogen ca.	23	MWp
Duurzame energie opwek ca.	21.850.000	kWh/jaar
Huishoudens equivalent [3.000 kWh/jr/hh] ¹ ca.	7.280	Huishoudens

1.4 Extra te realiseren waarden en kwaliteiten

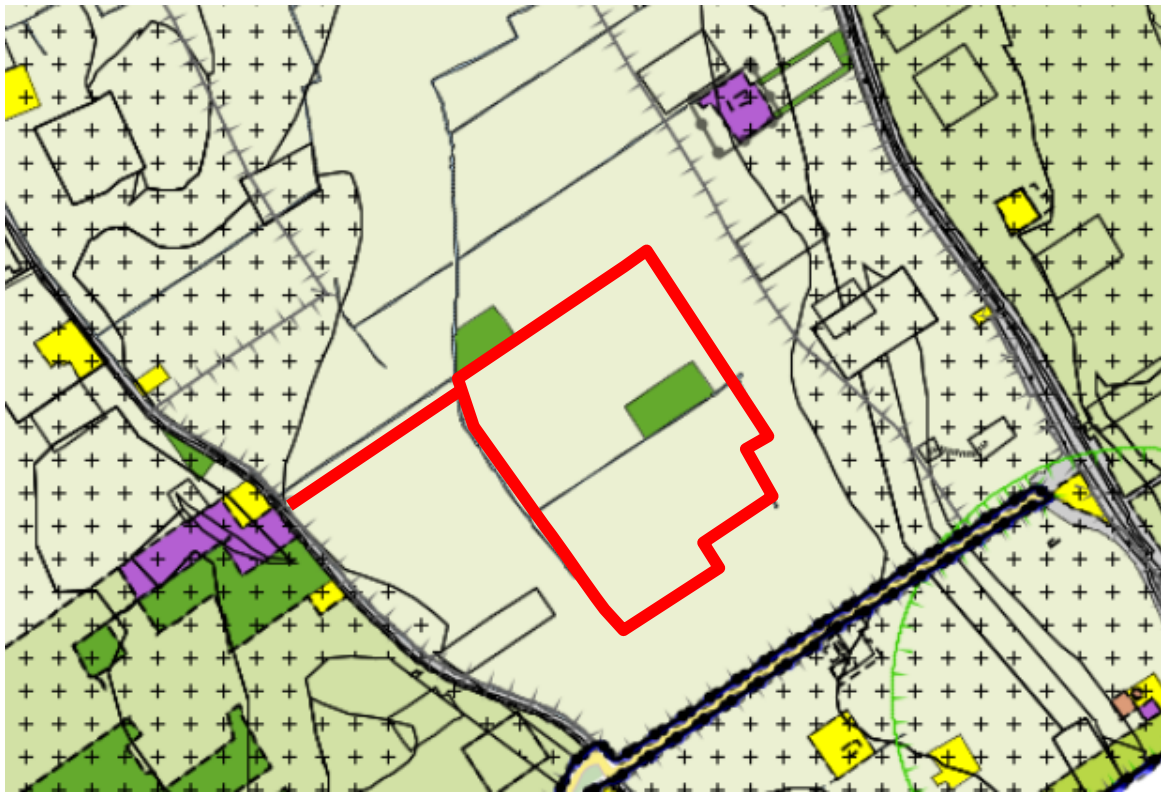
Met de realisatie van de zonneweide worden niet alleen bouwwerken opgericht waarmee duurzame energie wordt opgewekt. Er worden ook een groot aantal andere waarden en kwaliteiten gerealiseerd. Hierna volgt een beknopt overzicht.

- Verschraling van de bodem i.c.m. het inzaaien van kruidenrijk grasmengsel leidt tot grotere biodiversiteit in verhouding tot raaigras of sedumveld. Ook de afspoeling ten opzichte van de huidige sedumvelden verminderd.
- Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever langs de wetering leidt tot grotere biodiversiteit en hogere waterkwaliteit.
- De afstand tot woningen en de eerste panelen zijn altijd 150m of meer.
- Er is een overkomst gesloten met de lokale Energiecoöperatie Bunnik (ECB) waarmee zij 50% lokaal eigendom kunnen verkrijgen. Omwonenden kunnen via de ECB mede eigenaar worden van de zonneweide.
- Er zullen door LC Energy rondleidingen en presentaties georganiseerd worden voor basis- en middelbare scholen. Dit is een vorm van educatie waar LC Energy al langer aan doet. Hier zullen zij uitleg krijgen over klimaatverandering, Nederlandse en lokale klimaat doelen en de complexiteiten van het elektriciteitsnet.
- Voor de aanleg en onderhoud van zaken als het hekwerk, groenvoorziening zullen voor zo ver mogelijk worden aanbesteed worden aan lokale ondernemers.

1.5 Huidig planologisch regime

Het projectgebied maakt deel uit van het bestemmingsplan “Buitengebied Bunnik 2011” (NL.IMRO.0312.bpBNKbuitenge2011-GU01 - vastgesteld op 24 november 2011), en de ‘Parapluherziening Buitengebied Bunnik’. Het projectgebied heeft grotendeels de enkelbestemming ‘Agrarisch’ en deels de enkelbestemming ‘Bos – multifunctioneel’. Het projectgebied heeft tevens de gebiedsaanduiding ‘landschapstype kom’.

De voorgenomen realisatie van een zonneweide, het plaatsen en in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 2: Weergave projectgebied (indicatief) op verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied Bunnik 2011'.

1.6 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2

PLANBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Beschrijving huidige situatie projectgebied

2.2.1 Ontstaan van het landschap

Het projectgebied ligt in het voormalige stroomgebied van de Kromme Rijn. Toen het gebied nog niet bedijk was verplaatste het stroomgebied van de rivier zich regelmatig. De overstromingen en dichtslibbingen vormden het landschap. Het grovere riviermateriaal (zand en zavel) werd afgezet dichtbij de rivier. Zo ontstonden hoger gelegen oeverwallen en stevige vruchtbare grond. Deze hogere gronden waren veilig om te wonen en verwassen te verbouwen. Het fijnere riviermateriaal (klei) zonk pas na vermindering van de stroomsnelheid in de vlakkere ondiepere delen. Deze vlakkere gebieden zijn rivierkomvlakten. Ze liggen in een lange smalle lengterichting tussen de Lek en de Kromme Rijn. De Werkhovenseweg loopt op over een rivieroeverwal, deze ligt op circa +4 meter NAP. Het projectgebied ligt in een komvlakte. Op het laagste punt loopt de Vlowijkerwetering, circa +2 meter NAP. Deze wetering is gegraven om de afwatering van het gebied te verbeteren. Hierdoor werd de grond geschikter voor landbouw. Ook op de kavels zelf zijn vrijwel overal greppels in de lengterichting gemaakt om de waterafvoer te verbeteren. Deze greppels hebben op sommige stukken een behoorlijke diepte en zijn in het veld goed waarneembaar. De Achterdijk ligt op een rivieroeverwalvlakte, op circa +2,5 meter NAP.

2.2.2 Historische verkaveling en landschappelijke elementen

De Werkhovenseweg en de Achterdijk met de daarbij horende bebouwing zijn belangrijke structuren in het landschap. De Werkhovenseweg vormt de verbinding tussen Werkhoven en Odijk. De Werkhovenseweg werd oorspronkelijk begeleid door bomen maar deze zijn verdwenen. De Achterdijk vormt historische gezien niet direct een verbinding tussen twee kernen maar loopt tegenwoordig vanaf van de Kromme Rijn, ter hoogte van Fort Vechten tot aan Werkhoven. Vanaf de Werkhovenseweg en de Achterdijk is het gebied verkavelt. De kavels zijn smal en rechthoekig en liggen haaks op de wegen. Op de historische kaarten is te zien dat de verkaveling oorspronkelijk nog smaller en kleinschaliger was dan in de huidige situatie. Dit heeft mede te maken met de natte omstandigheden in deze lagere rivierkomvlakte. Om enkele kavels stond beplanting. Deze beplanting diende als afbakening voor het vee en werd gebruikt als geriefhout. De kavelbeplanting is gedurende de jaren grotendeels verdwenen. In de lengterichting staan slechts nog enkele elzen, knotwilgen en bosvakken. Deze restanten zullen worden behouden.

Ook de boerderijen werden haaks op de weg gebouwd. De erven ontstonden op de overgang van de oeverwal naar de komvlakte. Hierdoor staan veel boerderijen op enige afstand van de

Werkhovenseweg en de Achterdijk. Rondom deze erven is bij de overgang naar de komvlakte vaak veel ruimte met doorzichten op het achterliggende landschap. Op de oeverwal staan tussen de erven vaak fruitboomgaarden. Deze fruitboomgaarden domineren van oudsher dit gebied. Op de percelen staan nu vooral moderne laagstamboomgaarden. Nabij de erven staan regelmatig nog (jonge) hoogstambomen zoals vroeger. Verder zijn bij de erven op de oeverwallen lage hagen en (solitaire) notenbomen karakteristiek.

Figuur 3: Het projectgebied ligt grotendeels in een open rivierkomvlakte met enkele beplantingselementen, zoals de knotwilgen op deze foto.

2.2.3 Bodem en bijbehorende beplantingssoorten

De oeverwal bestaat uit een kalkhoudende ooivaaggronden, bestaande uit zware zavel en lichte klei. Van nature ontwikkelt zich op deze bodem een Abelen-lepenbos. Deze autochtone inheemse vegetatie bestaat uit de hoofdsoorten gladde iep, grauwe abeel, eenstijlige meidoorn, egelantier, es, gewone vlier, hazelaar, hondsroos, kardinaalsmuts, kruisbes, ijsterbes, sleedoorn, Spaanse aak, ruwe berk, tweestijlige meidoorn, wegendoorn, zomereik en winterlinde. De komvlakte bestaat uit den kalkloze poldervaaggrond. Dit is de groeiplaats voor een Essen-lepenbos. De hoofdsoorten uit deze autochtone inheemse vegetatie betreffen; es, gladde iep, aalbes, eenstijlige meidoorn, egelantier, Gelderse roos, hazelaar, hondsroos, kardinaalsmuts, kers, rode kornoelje, sleedoorn,

Spaanse aak, tweestijlige meidoorn, wegendoorn en zomereik. Het toepassen van inheems autochtone vegetatie biedt als voordeel dat de soorten zich goed ontwikkelen en daardoor minder gevoelig voor ziekten.

2.2.4 Recreatief gebruik

Het buitengebied rondom de stad Utrecht wordt veel gebruikt voor fietsrecreatie. Zo is de Achterdijk onderdeel van het Fietsknooppuntennetwerk. Ook het Oostromsdijkje is een bekende fietsroute onder racefietsers en dagjesfietsers. Het vrij liggende fietspad langs de Werkhovenseweg wordt veel gefietst door scholieren. Hier rijdt ook de bus op een aparte busstrook. Daarnaast zijn er meerdere plekken die bezoekers aantrekken rondom het projectgebied. Zo ligt net ten noorden van het projectgebied, aan de Werkhovenseweg, de boerderijcamping Prinsenhof. Iets zuidelijker aan de Werkhovenseweg bevindt zich de Italiaanse landgoedwinkel Landrucci. Tuincentrum Werkhoven ligt aan de Achterdijk, ten zuiden van het projectgebied.

2.2.5 Natuurwaarden van het gebied

Het projectgebied wordt momenteel agrarisch gebruikt. De komst van de zonneweide zorgt ervoor dat het projectgebied en de aanliggende weilanden ongeschikt raken voor weidevogels. Voor andere flora en fauna kan de komst van de zonneweide juist een meerwaarde bieden. Zo zijn er momenteel geen beschermde plant- of mossoorten in het gebied aanwezig door het gebruik van mest- en bestrijdingsmiddelen. Deze middelen zijn in de zonneweide niet nodig. De vegetatie kan met het juiste extensieve maaibeheer of begrazing worden verschaald zodat een kruiden- en bloemrijke vegetatie ontstaat. Deze kruiden- en bloemrijke vegetatie is interessant voor diverse dieren zoals vlinders en insecten. Verder maken diverse vleermuissoorten mogelijk gebruik van het projectgebied. Zij maken daarbij gebruik van lijnvormige elementen als de knotwilgenrijen. Al zijn deze elementen nu niet essentieel voor de vleermuizen om zich te verplaatsen. Het toevoegen van lijnvormige elementen versterkt wel de gebruikswaarde voor deze soorten. Ook zijn hazen, reeën, vossen, mollen en diverse algemene muizen te verwachten in het projectgebied. Deze soorten gebruiken het projectgebied om zich te verplaatsen. Het bieden van ruimte voor deze en andere diersoorten om het gebied te kruisen biedt een ecologische meerwaarde.

2.3 De zonneweide

In deze paragraaf wordt het plan voor de zonneweide uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtingsplan opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd.

2.3.1 Initiatief voor een zonneweide

LC Energy wil binnen het projectgebied, tussen de Werkhovenseweg (N229) en de Achterdijk, een zonneweide realiseren van 14,5 hectare groot (en 19,8 hectare bruto). Het realiseren van zonnevelden / zonneweides is noodzakelijk om de overheidsdoelstellingen te behalen. De gemeente Bunnik wil in 2040 klimaatneutraal zijn. Hiervoor is het noodzakelijk dat op grote schaal duurzame energie wordt opgewekt, bijvoorbeeld door de realisatie van windmolens en zonnevelden. Hiertoe wil de gemeente maximaal 40 hectare netto aan zonnevelden realiseren in de periode tot 2022 en maximaal 70 hectare in de periode tot 2030.

Het alleen toestaan van zonnepanelen op daken is niet voldoende. Er zijn ook diverse redenen waarom niet alle daken geschikt zijn. Ook zijn er nog vele ogenschijnlijk geschikte daken die uiteindelijk toch niet geschikt blijken te zijn. Dit door bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de

aanwezigheid van rieten daken, constructie technische bezwaren, te klein dakoppervlak en hinderlijke schaduw.

2.3.2 De locatiekeuze

Om tot een geschikt projectgebied voor een zonneweide te komen heeft LC Energy een locatiescan uitgevoerd. Deze locatiescan is als separate bijlage toegevoegd. Ook is de locatiekeuze nader onderbouwd in het separaat bijgevoegde 'Toetsing locatiekeuze aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening'. Het voorliggende projectgebied, waar LC Energy op uit is gekomen, betreft lage gronden welke bestaan uit zware klei met een hoge grondwaterstand. Hierdoor is de begaanbaarheid van het land matig tot slecht. De afstand tot een aansluiting op het elektriciteitsnet is circa 3,5 kilometer (hemelsbreed) waardoor dit project financieel uitvoerbaar is (deze afstand mag niet te groot zijn) en de afstand tot de bebouwde kom is ruim 500 meter. Het projectgebied ligt niet in het Nederlands NatuurNetwerk en kent geen monumentale archeologische waarden. In de omgeving zijn wel veel gebieden aangeduid met monumentale archeologische waarden. De ontwikkeling leidt niet tot onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten, en de ontwikkeling van de landbouw wordt niet beperkt (gezien o.a. dubbel ruimtegebruik (agrarisch) en aangezien het om agrarische grond van slechte kwaliteit gaat).

2.3.3 Technische gegevens zonneweide

Het totale projectgebied voor deze zonneweide is 19,8 hectare groot. De zonneweide beslaat een oppervlakte van 14,5 hectare. Hierop staan de volgende technische installaties: zonnepanelen, omvormers, transformatoren en een inkoopstation inclusief de bijhorende beheerpaden. De overige 5,3 hectare wordt ingezet voor het beheer en de inrichting van het landschap. De bestaande beplantingselementen en watergangen worden in het gebied behouden en nieuwe elementen toegevoegd om de landschappelijke karakteristieken te versterken.

De panelen (inclusief constructie) worden in de lengterichting van de kavel georiënteerd en de stellages worden 1,50 meter hoog. Tussen de rijen wordt een ruimte van 1,50 meter aangehouden. Daarnaast worden inkoopstations (van Stedin, 2,60 meter hoog) en transformatorstations (2,65 meter hoog) gerealiseerd. Achter elk transformatorstation worden omvormers geplaatst. Rond het veld met panelen is een hekwerk noodzakelijk (vanwege veiligheid, beveiliging, verzekeringsvoorwaarde). Het hekwerk wordt 2 meter hoog. Daarbij worden op enkele specifieke plekken faunapassages geplaatst, zodat het plangebied toegankelijk blijft voor diersoorten als de das.

Alle technische tekeningen van de bouwwerken, inclusief doorsnede van de constructie met panelen, zijn separaat bijgevoegd.

2.3.4 Inrichtingsplan zonneweide

De zonneweide wordt landschappelijk en natuurlijk ingepast. Hiertoe is een inrichtingsplan opgesteld, welke separaat is bijgevoegd (Zonneweide Werkhoven, Landschappelijk inpassingsplan).

De grotere landschappelijke context

Zonneweide Werkhoven ligt op de overgang van de oeverwal (noordoostzijde) naar de rivierkomvlakte. De landschappelijke karakteristieken die horen bij deze landschappelijke typering komen terug in het ontwerp. Zo wordt op de oeverwallen van oudsher gewoond, buiten de invloedsfeer van de rivier. Hier is het landschap steviger beplant en veelal in gebruik voor laan- en fruitboomteelt. De rivierkomvlakten liggen lager en bieden een weids uitzicht. De gronden waren vroeger te nat voor akkerbouw en ook in de huidige tijd worden dergelijke gebieden veelal gebruikt als weidegrond. Het projectgebied wordt momenteel ook gebruikt voor de teelt van sedum. De rivierkomvlakte ligt centraal in het projectgebied. Op de oeverwal loopt de Werkhovenseweg en de Achterdijk ligt op een oeverwalachtige vlakte. Vanaf de erven is het komgebied verkaveld in smalle rechthoekige stroken. Deze verkaveling is karakteristiek voor dit gebied en wordt bij de inpassing van de zonneweide behouden en ruimtelijk versterkt.

Behouden verkaveling en doorzichten

In het ontwerp worden de watergangen in de lengterichting vrijgehouden. Door aan weerszijden van de watergang een strook van tenminste drie meter vrij te houden voor kruidenrijke stroken worden de verkavelingslijnen in het landschap benadrukt. Langs de watergangen worden doorzichten door de zonneweide geboden. De breedte van de doorzichten verschilt per perceel. Ook is ervoor gekozen tussen de twee zonneweide-initiatieven meer ruimte vrij te laten zodat beide ontwikkelingen los van elkaar komen te liggen. Op andere plekken wordt de lengterichting van de percelen benadrukt door het behouden van bestaande beplanting en het toevoegen van nieuwe beplanting. Tot slot zal de kavelstructuur worden benadrukt door de paneelopstelling. De paneelopstelling wordt in de lengterichting van de percelen geplaatst, parallel aan de watergangen. Hiermee volgen de panelenrijen het micro-reliëf en worden onderlinge hoogteverschillen beperkt. Daarnaast wordt de bovenzijde van de panelen onderling op elkaar afgestemd zodat er sprake is van één paneelhoogte. Bijkomend positief effect van het volgen van de kavelstructuur is dat rafelranden zoveel mogelijk worden voorkomen.

Behoud openheid en afstand van de weg

De boerderijen staan veelal op de overgang van de oeverwal naar de komvlakte. Hierdoor verspringen de erven ten aanzien van de Werkhovenseweg en de Achterdijk. Deze verspringingen zijn karakteristiek. Tussen de erven is veelal zicht op de achterliggende open komvlakte. Er is voor gekozen de paneelopstelling te laten beginnen in de komvlakte, op grote afstand van de bestaande erven. De oeverwallen zijn aangeduid als archeologisch waardevol. Op deze manier worden deze gebieden ontzien van ontgravingen ten behoeve van de zonneweide. Per kavel is gekeken welke afstand ten aanzien van de weg gehanteerd diende te worden op basis van de landschappelijke ondergrond en de beleving vanuit de nabijgelegen woningen. Deze afstand varieert bij de Achterdijk tussen de 170 en 345 meter. Bij de Werkhovenseweg liggen de panelen op ongeveer 425 tot 620 meter vanaf de weg. De afstand tussen het zonneveld en het Oostromsdijkje betreft 140 tot 210 meter. Daarnaast wordt de paneelopstelling 1,50 meter hoog ten opzichte van het maaiveld. De bovenzijde van de panelen wordt onderling op elkaar afgestemd zodat er sprake is van één paneelhoogte. Hierdoor blijven de panelen ruim onder ooghoogte vanaf de omliggende hoger

gelegen erven en wegen. De openheid rondom en de doorzichten op de komvlakte tussen de erven wordt dan ook gewaarborgd.

Diversiteit randen zonneweide

Per kavel is bepaald of en welke landschappelijke inpassing wenselijk is. De zonneweide hoeft niet op alle plekken volledig uit het zicht te worden genomen. Echter op verzoek van de omgeving is zoveel mogelijk het zicht op het zonneveld gefilterd met behulp van beplanting. Door het aanbrengen van plek specifieke landschappelijke elementen ontstaat geen monotone invulling over meerdere kavels, maar een gevarieerd beeld vanuit het omliggende landschap. Bij de inpassing van de zonneweide is gekozen uit autochtone inheemse beplantingselementen die passen bij de komvlakte. De beplantingselementen worden ingezet om enerzijds de panelen uit het zicht te nemen en anderzijds de lengterichting van de kavels en de landschappelijke overgangen te benadrukken. Zo worden op de overgang van de oeverwal naar de komvlakte hagen en fruitboomgaarden toegepast. Langs de watergangen worden lijnelementen als knotwilgenrijen en een losse haag aangeplant om de lengterichting van de kavels te benadrukken. Hierbij is ook gekeken naar de historische kaarten om de juiste positie van de beplanting te bepalen. Het toepassen van diverse landschappelijke elementen draagt bij aan de biodiversiteit in het landschap. De lijnelementen bieden een grote meerwaarde voor diverse diersoorten als vleermuizen, zoogdieren en insecten. Daarnaast benadrukt de beplanting de rechthoekige kavelpercelen. De zonneweide past daardoor goed bij de maat en schaal van het landschap.

Ecologische oever

Het watersysteem in de komvlakte heeft een belangrijke functie voor de landbouw. Uit gesprekken met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden blijkt dat er geen grote wateropgaven in het gebied spelen. Wel kan een ecologische oever in de primaire watergangen een bijdrage leveren aan de natuurwaarde. In het ontwerp is aan de noordoostzijde van de Vlowijkerwetering en de zuidwestzijde van de watergang LE010665 ruimte gereserveerd voor een ecologische oever. Deze oevers bieden meerwaarde voor de grote modderkruiper en andere vissen en amfibieën. Daarnaast accentueert de natuurvriendelijke oever het laagste punt in het projectgebied en vormt de ecologische oever een verbindend element tussen de verschillende kavels.

Beplantings- en beheerplan

Het ontwerp is nader uitgewerkt in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan ('Zonneweide Werkhoven, Landschappelijk Inpassingsplan'). Daarnaast is ook een beplanting- en beheersplan opgesteld. In figuur 4 volgt de overzichtstekening van het inrichtingsplan (een goed leesbare overzichtstekening is opgenomen in het bijgevoegde inrichtingsplan). Figuren 5 en 6 betreffen een visualisatie van de huidige en de toekomstige situatie vanaf Ooststromsdijkje.

OPPERVLAKTEN IN ONTWERP			
Omschrijving	Stuks	Hectare	m2
Totale oppervlakte binnen plangrenzen		19,8	
Panelen met toebehoren en beheerpaden (73%)		14,5	
Panelenopstelling		11,6	
Transformatoren, containers met reserve-onderdelen en inkoopstation			182
Voedergras (zowel onder en rondom de panelen)		14,5	
Ontsluitingsweg zonnenveld			8943
Landschappelijke inpassing (27%)		5,3	
Kruidenrijk grasland/hooiland			8037
Voedergras		1,4	
Knotwilgen	122		
Losse landschappelijke haag			1642
Strakke haag			5010
Ecologische oever			3876
Bestaande watergangen met oever		1,7	
Bestaand bosvak			2633

Legenda	
	Bestaande watergangen met oever
	Bestaande bomen
	Bestaand bosvak
	Zonnepanelen boven voedergras; volgen de lengterichting van de kavel
	Ontsluiting- en beheerspad 4,5 meter breed
	Ondergeschikte ontsluitingsweg bij calamiteiten
	Recht van overpad t.b.v. agrarisch gebruik
	Hekwerk
	Faunapassages
	Kruidenrijk grasland/hooiland
	Natuurvriendelijke oever
	Strakke haag
	Losse landschappelijke haag
	Knotwilgen
	Uitbreiding tuinen n.a.v. participatieproces

Figuur 4: Weergave overzichtstekening inrichtingsplan (en goed leesbare overzichtstekening is opgenomen in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan).

Figuur 5: Huidig beeld vanaf het Ooststromsdijkje

Figuur 6: Visualisatie met landschappelijke inpassing ter hoogte van het Ooststromsdijkje. Door het toepassen van een losse haag wordt het zicht op de panelen grotendeels ontnomen

2.3.5 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om de zonneweide aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.3.6 Operationeel

Zodra de zonneweide gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van de zonneweide en diverse administratieve werkzaamheden.

2.3.7 Looptijd

De looptijd van de zonneweide betreft 30 jaar. Hierna wordt de zonneweide ontmanteld.

3

BELEIDSKADERS

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 14 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van de zonneweide is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergesorderd is. De ontwikkeling van de zonneweide volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van de zonneweide past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe 'Laddersystematiek' wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneweide op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonneveld / zonneweide geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Energieagenda van de Provincie Utrecht en in het coalitieakkoord van de gemeente Bunnik (klimaatneutraal in 2040). Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld / zonneweide draagt bij aan deze behoefte en profilering. De gemeente Bunnik heeft als opgave voor 2022 maximaal 40 hectare en voor 2030 maximaal 70 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden / zonneweides noodzakelijk. Dit is ook verwoord in het Coalitieprogramma van de gemeente Bunnik (40 hectare in de komende collegeperiode tot 2022). Voor een economisch rendabele zonneweide dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonneweide met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Bunnik. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het projectgebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat de zonneweide binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Ook is het bijvoorbeeld van belang dat er weinig tot geen schaduw is, zoals in het voorliggende projectgebied. De zonneweide is goed te bereiken en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan, door een goede landschappelijke inpassing, worden geminimaliseerd. De locatiekeuze is zorgvuldig tot stand gekomen. Zie hiertoe o.a. de separate bijlage 'Toetsing locatiekeuze aan de Provinciale Verordening'.

De zonneweide wordt aangelegd voor de duur van 30 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

3. De zonneweide moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden. De ontsluitingsweg van de zonneweide loopt vanaf de Achterdijk het projectgebied in. Dit betreft een deels bestaande ontsluitingsweg ten behoeve van het huidige grondgebruik. De resterende ontsluitingsweg bestaat uit een puinpad en deze is 4,5 meter breed. Deze weg zal ook gebruikt worden ten behoeve van de aanleg en beheer en onderhoud van de zonneweide. Alleen in het geval van calamiteiten kan ook een ondergeschikt halfverhard pad vanaf de Werkhovenseweg worden gebruikt. Zo kunnen hulpdiensten sneller bij het inkoopstation en overige bouwwerken

aan de noordzijde van het projectgebied komen, dit levert een bijdrage aan de algehele veiligheid in het gebied. De zonneweide kan op een veilige manier worden ontsloten.

3.2.3 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De te realiseren zonneweide levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.4 Nationaal Klimaatakkoord

Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel gesteld: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord raakt aan het leven van alledag. Huishoudens zullen worden gedwongen bewuster met energie om te gaan en alternatieve vormen van energieproductie worden zichtbaar in het landschap.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden / zonneweides kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Energieagenda provincie Utrecht

De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2040 het grondgebied van de provincie klimaatneutraal georganiseerd te hebben. Het gaat hierbij niet alleen om CO₂-reductie, maar ook om het onafhankelijk zijn van beperkt beschikbare fossiele brandstoffen. De ruimtelijke opgave hierbij is het ruimte bieden voor het duurzaam opwekken van energie en de mogelijkheden bieden om energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar te brengen. Een klimaatneutraal georganiseerd grondgebied in 2040 heeft naast CO₂-reductie en onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen als bijkomend voordeel verbetering van de luchtkwaliteit en de kansen die dat biedt voor de leefbaarheid en het behoud van de fysieke leefomgeving. Bovendien bieden energiebesparing en opwekking van duurzame energie kansen voor de Utrechtse duurzaamheidseconomie. De opgaven voor klimaatneutraliteit zijn:

- het energiegebruik sterk verminderen door besparingen en innovaties;
- de energie die we nog nodig hebben duurzaam opwekken;
- energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar brengen.

De provincie moedigt elke vorm van energiebesparing, opslag en duurzame productie aan zolang de betreffende maatregel past binnen het einddoel: een klimaatneutrale provincie zonder uitstoot van schadelijke gassen. De stimulerende rol richt de provincie op maatregelen die binnen de provincie opschaalbaar zijn of een significante rol kunnen hebben aan dit einddoel. De daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van initiatieven vanuit de markt. Door initiatieven ruimtelijk te faciliteren en vanuit de provinciale economische visie op innovatiegebied te stimuleren, draagt de provincie bij aan de opgave voor klimaatneutraliteit op een wijze die past bij de kerntaken van de provincie. De voor de provincie op dit moment belangrijkste duurzame energiebronnen zijn naast windenergie, bio-energie, en zonne-energie in veldopstellingen. Voor zonne-energie in veldopstellingen ziet de provincie primair kansen op niet-agrarische velden, zoals pauzelandschappen (op termijn voor stedelijke functies beoogde percelen). Plaatsing tezamen of in plaats van agrarische functies sluit de provincie niet uit. In landbouwkerngebieden blijft de landbouw het primaat hebben.

Plaatsing in veldopstellingen kent een verscheidenheid aan opstellingsvarianten, zoals naast benodigde oppervlakte ook verscheidenheid in hoogtes, scheidingen en realisatie van aanvullende bebouwing. Om maatwerk te kunnen leveren wijst de provincie geen gebieden aan of af, binnen de kaders zoals hiervoor geschetst. Dit vraagt per locatie een goede ruimtelijke onderbouwing. Bij plaatsing in veldopstellingen hecht de provincie aan aansluiting aan bestaande bebouwde omgeving of hoofd infrastructuur en moet het initiatief passen bij de schaal van de bestaande bebouwde omgeving en het landschap. Dit leidt tot verschillende maatvoering in aansluiting op bedrijventerrein, grote stad, kleine kern of agrarisch bouwperceel.

De realisatie van een zonneweide sluit aan bij de provinciale ambitie betreffende de opwekking van duurzame energie. De provincie wil juist initiatieven stimuleren die een significante rol kunnen hebben in het behalen van het einddoel: een klimaatneutrale provincie. De zonneweide ligt enigszins nabij de bestaande bebouwde omgeving en hoofdinfrastructuur, en aan de rand van 'landbouwkerngebied'. Door een goede landschappelijke en natuurlijke inrichting tast de zonneweide hier de kernkwaliteiten van het landschap niet aan. Een goede landschappelijke inpassing met streekeigen beplanting sluit juist aan op de bestaande kernkwaliteiten. Hierbij wordt aangesloten op de provinciale 'Handreiking Duurzame energie ruimtelijk ingepast'.

3.3.2 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening

De Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016) (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (herijking 2016) (PRV) beschrijven het provinciaal beleid voor de inrichting van de ruimte. Dit beleid is erop gericht dat een nieuwe ontwikkeling de kwaliteiten van het landschap weet te behouden, te versterken of dat voorkomen wordt dat de kwaliteiten onevenredig worden aangetast. Dit betekent dat de kwaliteiten van een landschap herkenbaar blijven, ook als de installatie de beleving van dat landschap wijzigt. Daarnaast mogen ontwikkelingen, waaronder zonnevelden / zonneweides, niet leiden tot een onevenredige aantasting van de natuurwaarden en de cultuurhistorische waarden. Meer hierover staat beschreven in de Handreiking 'Duurzame Energie Ruimtelijk Ingepast' van de provincie Utrecht.

De PRS is in haar eerste jaren op bepaalde punten herzien en herijkt om opwekking van duurzame energie mogelijk te maken. De regels voor ontwikkelingen die de opwekking van duurzame energie mogelijk maken zijn vastgelegd in artikel 3.12 van de PRV.

Artikel 3.12 Duurzame energie, met uitzondering van windenergie

Dit artikel biedt ruimte voor het duurzaam opwekken van energie en de mogelijkheden om energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar te brengen. Bij de toepassing van dit artikel moeten ook de andere regels die gelden in het landelijk gebied in acht genomen worden. Het artikel bestaat uit drie leden, welke in deze paragraaf per lid nader worden toegelicht.

Artikel 3.12 eerste lid

Als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML- bestand en is verbeeld op de kaart Duurzame energie.

Het projectgebied is in de PRV aangewezen op de kaart als 'Duurzame energie, met uitzondering van windenergie' (zie figuur 7), wat betekent dat de ontwikkeling getoetst dient te worden aan de regels in dit artikel. De voorwaarden voor de realisatie van een zonneveld / zonneweide zijn opgenomen in artikel 3.12. lid twee en drie.

Figuur 7: Uitsnede kaart Duurzame energie uit de PRV, met daarop het projectgebied aangegeven in de rode cirkel

Artikel 3.12 tweede lid

Een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie toestaan, met uitzondering van windenergie, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. *bestaande omringende functies worden niet onevenredig aangetast of beperkt, en*

In hoofdstuk 5.6 van deze ruimtelijke onderbouwing wordt nader ingegaan op de milieuaspecten behorend bij de realisatie van de zonneweide. Op basis van dit hoofdstuk wordt gesteld dat de realisatie van de zonneweide de omliggende functies niet aantast of beperkt. Anderzijds betreft de zonneweide geen gevoelige functie. Een zonneweide hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

2. *voor bio-energie en zonne-energie geldt aanvullend dat vestiging in aansluiting op bestaande bebouwde agrarische bouwpercelen, hoofdinfrastructuur of stedelijke functies plaatsvindt, in overeenstemming met de schaal van de bebouwde omgeving, tenzij op een andere locatie een betere landschappelijke inpassing kan worden bereikt en*

In de separate bijlage 'Toetsing locatiekeuze aan de Provinciale Verordening' is uitgebreid onderbouwd dat het plan voldoet aan deze regels uit de verordening. De locatiekeuze voor de zonneweide is zorgvuldig tot stand gekomen. Op diverse aspecten als landschap, natuur, cultuurhistorie, omliggende functies, financiële uitvoerbaarheid, financiële participatie, dubbel grondgebruik, koppelingen met agrarische bedrijven in de omgeving en relatieve agrarische (on)geschiktheid van de grond is gekomen tot het voorliggende projectgebied.

Daarbij geldt dat:

- omringende functies niet onevenredig aangetast of beperkt worden;
- het projectgebied in de directe nabijheid van de N229 ligt en tussen (agrarische) bouwpercelen. In eerste instantie lag het projectgebied aansluitend, maar gezien uitkomsten van het omgevingsproces en gezien de omvang van het projectgebied in eerste instantie door een meerderheid van de gemeenteraad te groot is geacht, is het projectgebied vervolgens aanmerkelijk verkleind, en daarmee zijn de buitenzijden op grotere afstand van de N229 en (agrarische) bouwpercelen komen te liggen. Op deze wijze wordt een goede landschappelijke inpassing bereikt.
- de ontwikkeling niet leidt tot onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten.
- de ontwikkeling de landbouw niet beperkt (gezien o.a. het dubbel ruimtegebruik en het om agrarische grond van slechte kwaliteit gaat).

Hiermee wordt voldaan aan de regels uit de PRV.

Daarbij is door een adviseur Ruimtelijke Kwaliteit van de provincie Utrecht een Advies Energielandschappen uitgebracht (hoofdstuk 3.3.4 van deze toelichting), dit advies luidt als volgt: *Bij plaatsing van panelen in zonnenvelden is sprake van transformatie naar een nieuw type landschap. Het advies geeft aan dat functiecombinaties perspectief bieden om een*

nieuwe omgevingskwaliteit te creëren. Zonnevelden voegen zich beter in landschappen met opgaande beplanting dan open gebieden. Maar open gebieden zijn niet uitgesloten, omdat zonnevelden in de juiste verhouding, het juiste ontwerp en op de juiste plaats kunnen leiden tot nieuwe, maar nog wel passende, landschappen.

Het voorliggende plan past binnen het relatief grootschalige landschap, waarbij de kavelstructuren behouden blijven, en waar mogelijk worden versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen. Ook worden de constructies met zonnepanelen 1,50 meter hoog, wat relatief laag is. Hierdoor past deze ontwikkeling in het landschap ter plaatse. Zie voor een uitgebreide onderbouwing van de landschappelijke inpassing ook hoofdstuk 2.3.4. van voorliggend onderbouwing en het inrichtingsplan welke separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing wordt ingediend.

3. *de ontwikkelingen niet leiden tot onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten, natuurwaarden en de cultuurhistorische waarden.*

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing is uitgebreid gekeken naar het ontstaan van het landschap, de historische verkaveling en de bestaande landschappelijke kwaliteiten. Deze analyse heeft als basis gediend voor het inrichtingsplan, welke separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing wordt ingediend. Met de aanleg van de zonneweide worden de bestaande waarden en kwaliteiten zo veel mogelijk behouden en versterkt, dit is beschreven in hoofdstuk 2.3.4. Zo worden er met de aanleg van de zonneweide verkavelingslijnen en doorzichten behouden. De openheid van het komlandschap blijft behouden en hier wordt ook rekening mee gehouden in de hoogte van de zonnepanelen. Daarnaast kent het inrichtingsplan een diversiteit aan randvegetatie en worden ecologische oevers aangelegd ten behoeve van de versterking van natuurwaarden.

Artikel 3.12 derde lid

De toelichting op een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de ruimtelijke onderbouwing.

In de vorige paragraaf is ingegaan op de voorwaarden voor de realisatie van zonnevelden / zonneweides op gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie'. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling voldoet aan de voorwaarden.

Daarnaast is een beeldkwaliteitsparagraaf verplicht. In hoofdstuk 2.3.4 wordt ingegaan op de inrichting en beeldkwaliteit van de zonneweide, een uitgebreide weergave hiervan is weergegeven in het inrichtingsplan. Deze is separaat bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Op basis van de toelichting in hoofdstuk 3.3.2. kan worden geconcludeerd dat het projectgebied ligt op gronden, waar onder voorwaarden, een zonneweide gerealiseerd kan worden. Gesteld wordt dat de realisatie van de zonneweide voldoet aan de voorwaarden zoals deze zijn gesteld Artikel 3.12 Duurzame energie, met uitzondering van windenergie van de PRV.

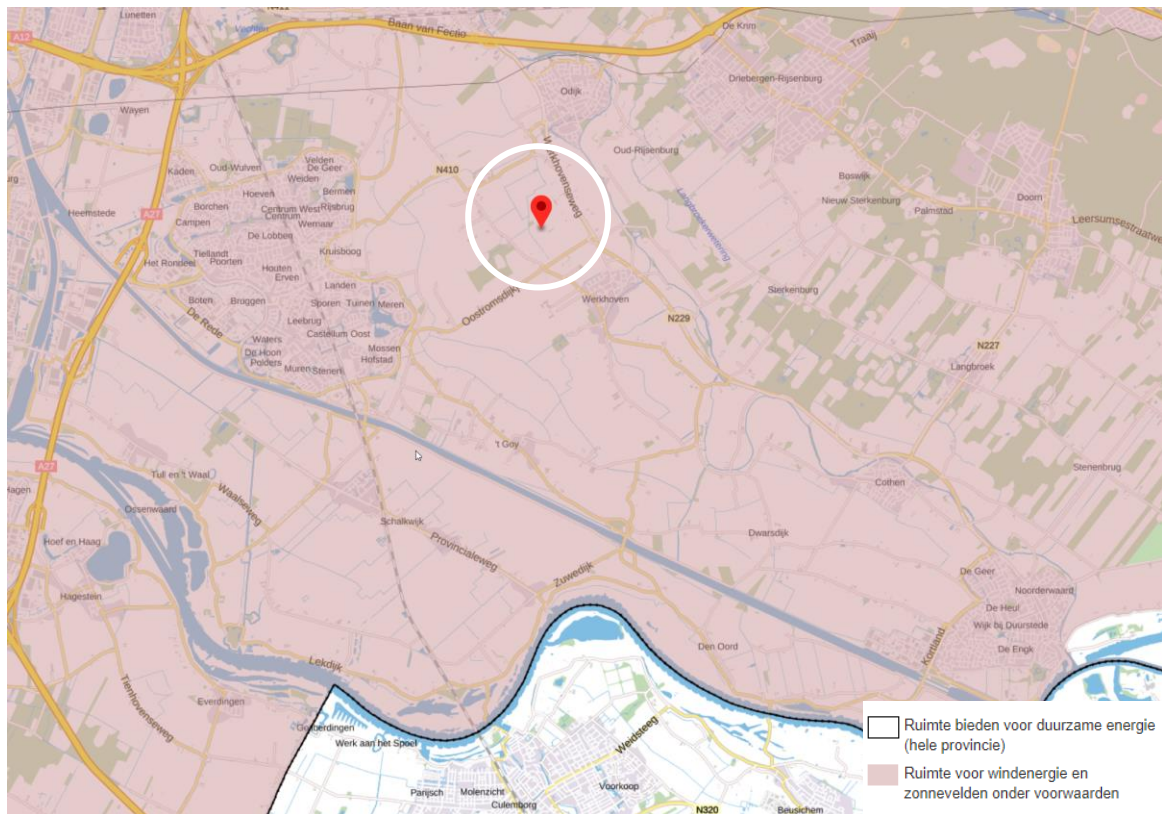
3.3.3 Ontwerp Omgevingsvisie

De provincie Utrecht heeft relevant nieuw ruimtelijk beleid en regelgeving in ontwikkeling. Dit betreft o.a. de Omgevingsvisie. Op 17 maart 2020 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht het ontwerp van de Omgevingsvisie vastgesteld en deze heeft van 22 september t/m 2 november 2020 ter inzage gelegen. De Omgevingsvisie is nog niet vastgesteld.

In de ontwerp Omgevingsvisie worden de integrale langere termijnambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving van de provincie Utrecht vastgelegd. Met zeven beleidsthema's wil de provincie Utrecht richting geven aan de ontwikkeling en bescherming van hun gezonde en veilige leefomgeving. Eén van deze thema's is duurzame energie.

De huidige opgave binnen de provincie Utrecht is om alternatieven te vinden voor een energieverbruik van 100 Petajoule (PJ) per jaar. Dit kan doormiddel van ruimte te geven voor duurzame energie. Opwekking, opslag en levering van duurzame energie heeft impact op de leefomgeving in de provincie Utrecht, zowel op stad als land. Dit vergt een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2040 een energieneutrale provincie te zijn. Om deze ambitie te halen geeft de provincie Utrecht ruimte om in het proces van de Regionale Energiestrategieën met lokaal draagvlak op zoek te gaan naar geschikte locaties voor wind- en zonne-energie. De provincie Utrecht wil mede alle geschikte daken benutten voor zonnepanelen. Met alleen kleinschalige opwek worden de afspraken echter niet gehaald. Grootschalige opwek, via onder andere zonnenvelden, is nodig. Bij de inpassing van grootschalige hernieuwbare energieopwekking moet worden aangesloten bij belangrijke structuren in het landschap, en bij voorkeur ook bij snel- en waterwegen. Daarnaast moeten de duurzame energiebronnen geconcentreerd worden, om spreiding in het landschap te voorkomen en om de energie-infrastructuur optimaal te benutten. De provincie accepteert dat, vanwege de omvang van de opgave, de provinciale voorkeuren niet overal gevolgd kunnen worden.

Zoals weergegeven in figuur 8 is het projectgebied gelegen in het gebied 'Ruimte voor windenergie- en zonnenvelden onder voorwaarden'. Binnen dit gebied geeft de provincie Utrecht ruimte voor een regionale en lokale afweging om tot een locatiekeuze van zonnenvelden te komen. Hierbij stelt de provincie wel een aantal voorwaarden. Provincie Utrecht vindt binnen dit gebied een zonnenveld met een goed ontwerp en zorgvuldige locatiekeuze ruimtelijk toelaatbaar.

Figuur 8. Uitsnede kaart Duurzame energie uit het ontwerp Omgevingsvisie, met daarop de ligging van het projectgebied aangegeven in de witte cirkel

Omwonenden, naburige grondeigenaren en grondgebruikers dienen betrokken te worden in een gebiedsproces. Omwonenden dienen tijdig geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen en dienen de mogelijkheid tot inspraak te hebben op het ontwerp in de conceptuele fase. Daarnaast is het belangrijk dat de omgeving financieel kan meeprofiten van de opbrengsten van de windturbines en zonnevelden, om de lusten en lasten te verdelen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt bijgedragen aan de ambitie die de provincie Utrecht heeft, namelijk energieneutraal te zijn in 2040. Provincie Utrecht wil een alternatief voor een energieverbruik van 100 PJ per jaar vinden. 1 PJ staat gelijk aan 300-500 hectare aan zonnevelden. Met de voorgenomen ontwikkeling van een zonneveld van netto 14,5 hectare wordt bijgedragen aan het realiseren van deze doelstelling. De locatiekeuze van het voorgenomen zonneveld is zorgvuldig tot stand gekomen. Met de locatiekeuze, die tevens binnen 'Ruimte voor windenergie- en zonnevelden onder voorwaarden' past, wordt ook aangesloten op een ander initiatief voor een zonneveld, welke inmiddels is vergund (Vlowijker Zonneweide). Het projectgebied in de directe nabijheid van de N229 en tussen (agrarische) bouwpercelen. In eerste instantie lag het projectgebied aansluitend, maar gezien uitkomsten van het omgevingsproces en gezien de omvang van het projectgebied in eerste instantie door een meerderheid van de gemeenteraad te groot is geacht, is het projectgebied vervolgens aanmerkelijk verkleind, en daarmee zijn de buitenzijden op grotere afstand van de N229 en (agrarische) bouwpercelen komen te liggen. Op deze wijze wordt een goede landschappelijke inpassing bereikt.

Door een goede landschappelijke inrichting tast het zonneveld hier de kernkwaliteiten van het landschap niet aan. De voorgenomen ontwikkeling past hierbij binnen het ontwerp van de Omgevingsvisie Provincie Utrecht. Om te komen tot het voorliggende plan heeft een uitgebreid omgevingsproces plaatsgevonden. Ook worden er mogelijkheden geboden voor financiële participatie. Zie hiertoe o.a. paragraaf 6.3 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

3.3.4 Ontwerp Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht

De ontwerp Interim Omgevingsverordening van 4 september 2020 betreft een doorvertaling van de ambities uit de ontwerp Omgevingsvisie die in regels zijn uitgewerkt. Met deze ontwerp Interim Omgevingsverordening stelt de provincie Utrecht algemene voorwaarden voor onder andere het toestaan van zonnevelden binnen de provincie. De regels voor ontwikkelingen die de opwekking van duurzame energie mogelijk maken zijn vastgelegd in Hoofdstuk 5 (artikel 5.1 tot 5.9) van de ontwerp Interim Omgevingsverordening. Hieronder wordt ingegaan op de relevante artikelen uit hoofdstuk 5 van de ontwerp Interim Omgevingsverordening die betrekking hebben op het mogelijk maken van zonnevelden:

Artikel 5.5 Instructieregel Zonnevelden, lid 1.

Een Omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Zonnevelden kan regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
Het voorliggende plan past binnen het relatief grootschalige landschap, waarbij de kavelstructuren behouden blijven, en waar mogelijk worden versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen. Ook worden de constructies met zonnepanelen maar 1,50 meter hoog, wat relatief laag is (het panelenveld ligt ook lager ten opzichte van het omliggende gebied). Hierdoor past deze ontwikkeling in het landschap ter plaatse.
- b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit; en
*De opstelling wordt in een zuid-opstelling geplaatst (ze volgen de kavelstructuur van de percelen) met voldoende afstand tussen de rijen panelen, waarbij het zonneveld zowel landschappelijk, als natuurlijk wordt ingepast. Het plangebied wordt voor het plaatsen van de panelen, ingezaaid met een voedergrasmengsel, waarvan het maaisel geschikt is om te gebruiken door een agrarisch melkveebedrijf. Dit is op verzoek van de omliggende agrariërs en betreft een pilot. Een dergelijke combinatie van voedergras en zonnepanelen is nog niet eerder uitgevoerd. Het voedergras bestaat naast Engels raaigras uit diverse voederkruiden zoals witte klaver, luzerne, rode klaver, cichorei en smalle weegbree. De klaver zorgt voor extra stikstofbinding en zorgt ervoor dat het voer eiwitrijk is. Daarnaast zijn de bloeiende voederkruiden waardevolle planten voor solitaire en sociale bijen, wespen vlinders en zweegvliegen. Dit grasmengsel levert dan ook, ten aanzien van de huidige situatie, een bijdrage aan de biodiversiteit in het gebied.
Een aantal stroken binnen het plangebied worden omgevormd tot kruidenrijk grasland/hooiland.*

- c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
Na de gebruiksperiode van 30 jaar, wordt de technische installatie verwijderd.

Artikel 5.5 Instructieregel Zonnevelden, lid 2.

De motivering op een omgevingsplan bevat:

- a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
Zie hiertoe de antwoorden bij het voorgaande artikel. Daarnaast geeft voorliggende ruimtelijke onderbouwing, samen met de bijgevoegde bijlagen, inzicht op welke manier(en) wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden uit zowel, rijks-, provinciaal-, als gemeentelijk beleid.
- b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
Zie hiertoe het bijgevoegde 'Zonneweide Werkhoven, Landschappelijk inpassingsplan'.
- c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
Om te komen tot het voorliggende plan heeft een uitgebreid omgevingsproces plaatsgevonden. Ook worden er mogelijkheden geboden voor financiële participatie. Zie hiertoe o.a. paragraaf 6.3 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.
- d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.
Het gemeentelijk beleidskader is in paragraaf 3.5.2 nader uitgewerkt. Daarnaast heeft LC Energy gesprekken gevoerd met twee agrariërs. Eén betreft de voorzitter van LTO midden Nederland. De ander betreft een agrariër uit de directe omgeving. Hiermee zijn verschillende grondsituaties overlegd. Met LTO zijn kavels besproken uit de ruimere omgeving. Deze waren slechter bruikbaar voor landbouw. Deze kavels bleken echter niet geschikt als zonneweide, omdat ze erg ver van de netinpassing lagen. Met de agrariër die naastgelegen grond bezit is besproken een grondruil te organiseren waarbij initiatiefnemers enkele hectare landschappelijke inpassing inleveren en ruilen tegen enkele hectares landbouwgrond. Dit leidde tot weerstand bij omwonenden en de landschapsdeskundige van de gemeente. Enerzijds zou de bestaande kavelstructuur hierdoor doorbroken worden, anderzijds zou de ecologische ruimte omgezet worden tot akkerbouw met maïs, tarwe en aardappelen. Dit is niet beoordeeld als een vooruitgang.

3.3.5 Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen

De planlocatie in het landschap Rivierengebied. In de Nota Ruimte van het ministerie van VROM zijn de kernkwaliteiten voor de verschillende Nationale Landschappen benoemd. Elke provincie heeft de opdracht gekregen deze kernkwaliteiten voor haar Nationale Landschappen nader uit te werken. De provincie Utrecht heeft in haar streekplanuitwerking (2008) de kernkwaliteiten voor het Nationaal Landschap Rivierengebied uitgebreid tot de onderstaande vier kernkwaliteiten:

1. schaalcontrast van zeer open naar besloten;
2. samenhangend stelsel van rivier - uiterwaard - oeverwal - kom;
3. samenhangend stelsel van hoge stuwwal - flank - kwelzone - oeverwal - rivier;
4. de Kromme Rijn als vesting en vestiging.

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Rivierengebied verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten n is opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen.

Bij ontwikkelingen in het landschap van het Rivierengebied staat het waarborgen en ontwikkelen van de eigen identiteiten van de vijf deelgebieden centraal. Dit richt zich zowel op het goed tot uiting komen van de karakteristieke kenmerken langs de centrale ruggengraat, als van de geleidelijke overgangen tussen de deelgebieden. Het deelgebied dat op de onderhavige locatie van toepassing is, is 'De Kromme Rijn'. Dit is op de navolgende figuur 9 weergegeven.

Figuur 9: Uitsnede kaart deelgebieden Rivierenland, met daarop aangegeven het projectgebied van de voorliggende zonneweide.

In essentie een slingerend landschap met de Kromme Rijn en provinciale weg als belangrijkste hedendaagse lijnen, voerend langs dorpen, boomgaarden, weilanden en akkers, met een grote variatie aan dwarsrelaties. Bijzonder is dat de rivier en de belangrijkste weg zich in de loop der eeuwen diverse malen verlegd hebben, wat herkenbaar is aan diverse oude rivierlopen en oude wegen met bebouwingslinten.

Het Rivierengebied wordt gekenmerkt door de overgang van kleinschaliger gebied nabij de Heuvelrug naar de grootschaliger Houtense vlakte en het Eiland van Schalkwijk. Het gebied kent een langgerekte opbouw met verschillende deelgebieden rond een centrale ruggengraat. Zonnevelden passen weliswaar beter bij de kleinschaliger elementen, maar mogen niet conflicteren met de cultuurhistorische betekenis van landgoederen. Hiervoor is ook ruimte te vinden in de groene kamers in het gebied. Het rivierengebied kenmerkt zich door lange grote lijnen en enkele haakse korte lijnen. Zonnevelden / zonneweides in lijnopstelling passen hier beter dan in clustervorm.

Bij de landschappelijke inrichting van de zonneweide is ingespeeld op de kernkwaliteiten van het landschap. Zo blijven de kavelstructuren behouden en worden deze waar mogelijk versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen.

3.3.6 Advies Energielandschappen

Het Advies Energielandschappen, opgesteld door mevrouw I. Thorat, adviseur ruimtelijke kwaliteit van de provincie Utrecht (januari 2014), geeft een voorkeur aan voor plaatsing van zonnepanelen op bouwwerken. Bij plaatsing van panelen in zonnevelden is sprake van transformatie naar een nieuw type landschap. Het advies geeft aan dat functiecombinaties perspectief bieden om een nieuwe omgevingskwaliteit te creëren. Zonnevelden voegen zich beter in landschappen met opgaande beplanting dan open gebieden. Maar open gebieden zijn niet uitgesloten, omdat zonnevelden in de juiste verhouding, het juiste ontwerp en op de juiste plaats kunnen leiden tot nieuwe, maar nog wel passende, landschappen.

Het voorliggende plan past binnen het relatief grootschalige landschap, waarbij de kavelstructuren behouden blijven, en waar mogelijk worden versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen. Ook worden de constructies met zonnepanelen maar 1,50 meter hoog, wat relatief laag is (het panelenveld ligt ook lager ten opzichte van het omliggende gebied). Hierdoor past deze ontwikkeling in het landschap ter plaatse.

3.3.1 Programma aanpak stikstofdepositie (PAS)

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. Wie iets wilde ondernemen waardoor mogelijk stikstof terecht komt in een Natura 2000-gebied (beschermde natuurgebied), kon een natuurvergunning aanvragen via het PAS. Denk daarbij aan de aanleg van een weg, het uitbreiden van een veehouderij of industrie. Recent oordeelde de Raad van State dat het PAS niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemmingverlening. Doordat het PAS niet meer gebruikt mag worden als basis voor nieuwe ontwikkelingen is voor deze zonneweide gekeken naar de effecten van stikstof, op de Natura 2000-gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op circa 8,5 kilometer afstand van de toekomstige zonneweide. Voor de realisatie van de zonneweide is beperkt materieel noodzakelijk en het is aannemelijk dat de aanrijroute voor het bouw materieel het Natura 2000-gebied niet doorkruist. Dit zorgt ervoor dat de effecten van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase zeer beperkt blijven. Daarnaast wordt de beperkte stikstofdepositie van de aanlegfase en van de ontmantelingsfase ruim gecompenseerd doordat in de nieuwe (permanente) situatie, de belasting van het projectgebied aanzienlijk wordt verminderd. Dit komt doordat de bewerking, productie (oogst) en bemesting achterwege blijven en een extensief beheer wordt toegepast. Op basis van bovenstaande onderbouwing wordt gesteld dat er, in het kader van stikstofdepositie, geen sprake is van een significant negatief effect op het dichtstbijzijnde gelegen Natura 2000-gebied.

Aanvullend is een Stikstof-berekening (AERIUS-berekening) uitgevoerd (welke separaat is bijgevoegd). Conclusie is dat er sprake is van een niet significante stikstofdepositie. Dit betekent dat het gebruik van machines en inzet van vrachtwagens in zowel de bouw fase als de gebruiksfase geen invloed heeft op de instandhoudingsdoelen van N2000-gebieden.

3.3.2 Conclusie provinciaal beleid

Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het provinciaal beleid. Het plan geeft invulling aan de verduurzamingopgave in is inpasbaar binnen de aangegeven landschappelijke kernkwaliteiten.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie

Nederland is opgedeeld in 30 energie-regio's op initiatief van gemeenten, provincies en waterschappen. Elke gemeente, provincie en ook hoogheemraadschap werkt op dit moment binnen deze regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

In de regio U16, blijkt uit onderzoek (energieanalyse), dat de energieopgave in 2050 bestaat uit 126 PJ. Uit onderzoek blijkt ook dat de regio U16 zijn energieverbruik zelf kan opwekken. De verwachting is dat iedere gemeente hier een substantieel deel van op zich moet nemen. Hoe dit er per gemeente uit komt te zien is nog niet duidelijk. Het realiseren van zonnenvelden / zonneweides past in deze opgave. Daarnaast is binnen de regio U16 afgesproken niet te wachten op de uitvoering van de RES, maar al zelf met initiatieven aan de slag te gaan.

3.4.2 Omgevingsvisie Kromme Rijngebied

De Omgevingsvisie Kromme Rijngebied (vastgesteld op 30 maart 2017) heeft betrekking op een groot deel van het gezamenlijke buitengebied van de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede en heeft de status van een structuurvisie in de zin van artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. De visie geeft de richting aan waarin het gebied zich volgens de drie gemeenten zou moeten ontwikkelen. Het document vormt daarmee de basis voor de wijze waarop de gemeenten initiatieven in het gebied vanuit verschillende rollen benaderen en inhoudelijk beoordelen.

Het projectgebied ligt in het 'Landbouwgebied van de oeverwallen'. Het is een groot deelgebied waar de Kromme Rijn het landschap gemaakt heeft. Eén van de kenmerken van het gebied zijn de grote open ruimtes.

In de visie is aangegeven dat de gezamenlijke gemeenten de maximale ruimte voor alternatieve energie willen bieden. Hiermee worden ook nieuwe duurzame energiebronnen aangetrokken. Voorstellen met een ruimtelijke functionele impact op het gebied, zoals zonnenvelden worden onderwerp van een maatwerkproces. De gemeente(n) wil(len) er aan meewerken, maar de bestaande gebiedskwaliteiten moeten wel meewegen in de besluitvorming. Zoals eerder aangegeven is past de voorgenomen ontwikkeling binnen het bestaande landschap, omdat dit landschap zoveel mogelijk wordt gerespecteerd met het voorliggende plan, en het landschap ook wordt versterkt door gebiedseigen landschapselementen toe te voegen.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Duurzaamheidsprogramma Bunnik en Opgave klimaatneutraal Bunnik

In december 2014 heeft de gemeenteraad het duurzaamheidsprogramma 'Bunnik Duurzaam' vastgesteld. Hierbij is de volgende visie geformuleerd:

Duurzame ontwikkeling staat centraal. Dit houdt in dat Bunnik streeft in denken en handelen naar een harmonieus evenwicht tussen economie, gebruik van de aarde en sociale samenhang tussen mensen hier en elders in de wereld. Ook mag wat er aan ontwikkelingen binnen de gemeentegrenzen plaats vindt niet leiden tot negatieve gevolgen voor elders en later. De gemeente geeft daarbij het goede voorbeeld, legt verbindingen en stimuleert. We sluiten aan bij initiatieven, creativiteit, ondernemerschap en verantwoordelijkheid van inwoners, instellingen en bedrijven zelf.

De visie is vertaald naar doelen. Hierbij zijn onder andere als doelen opgenomen dat de CO₂ uitstoot op Bunniks grondgebied af moet nemen en dat er meer mensen in een duurzame leefomgeving moeten leven.

In de 'Opgave klimaatneutraal Bunnik' (2018) is opgenomen dat het de gemeente in 2040 klimaatneutraal wil zijn (zoals ook in het Coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen). Hiervoor is het noodzakelijk dat op grote schaal duurzame energie wordt opgewekt, bijvoorbeeld door de realisatie van windmolens en zonnevelden / zonneweides.

3.5.2 Beleidsregels zonnevelden

Op 18 april 2019 heeft de raad van de gemeente Bunnik de 'Beleidsregels Zonnevelden gemeente Bunnik' vastgesteld. De gemeente heeft een digitaal beleidskader zonnevelden / zonneweides opgesteld dat enerzijds aangeeft waar in de gemeente zonnevelden kansrijk zijn en anderzijds de randvoorwaarden aangeeft wat betreft omvang en zichtbaarheid.

In de beleidsregels wordt een bovengrens gehanteerd voor de omvang van zonnevelden binnen de gemeente Bunnik van maximaal 40 hectare in de periode tot 2022 en maximaal 70 hectare in de periode tot 2030. In de beleidsregels is ook opgenomen dat in kansrijke gebieden in de collegeperiode tot 2022 een maximale omvang van een zonneveld 25 hectare mag bedragen. Het gaat hierbij dus uitdrukkelijk om de panelen, exclusief de ruimtelijke inpassing. De gemeente heeft op kaarten aangeven welke gebieden 'kansrijk' zijn. Het projectgebied van de voorliggende zonneweide ligt in het deelgebied 'Noord van Oostromdijkje', en is aanmerkelijk kleiner dan 25 hectare. Dit gebied is getypeerd als 'kansrijk' (zie figuur 10).

Kansenkaart

Figuur 10: Uitsnede Kansenkaart Zonnevelden Bunnik, waarop het projectgebied is aangeduid..

De gemeente stelt een plafond aan de zonnevelden, waardoor er per kansrijk gebied een maximum van circa 10% van de grond voor zonnevelden gebruikt mag worden. In de gebiedstabel behorende bij het beleidskader is aangegeven dat binnen dit specifieke deelgebied van 501 hectare ruimte is voor maximaal 40 hectare aan zonnevelden, waarbij de opstelling van zonnepanelen (vanwege de openheid) niet hoger mag worden dan 1,50 meter. De oppervlakte van een individueel zonneveld is maatwerk, en bij voorkeur tot maximaal 20 hectare netto, met een mogelijkheid om dit op te hogen tot 25 hectare netto.

De voorliggende zonneweide heeft een oppervlakte van netto 14,5 hectare. Samen met het project 'Vloijker Zonneweide', welke in de directe nabijheid wordt gerealiseerd, blijft de totale omvang aan zonnevelden / zonneweides ruim beneden de 40 hectare.

OPPERVLAKTEN IN ONTWERP			
Omschrijving	Stuks	Hectare	m2
Totale oppervlakte binnen plangrenzen		19,8	
Panelen met toebehoren en beheerpaden (75%)		15,7	
Panelenopstelling		11,6	
Transformatoren, containers met reserve-onderdelen en inkoopstation			182
Voedergras (zowel onder en rondom de panelen)		11,6	
Ontsluitingsweg zonneveld			8943
Landschappelijke inpassing (23%)		3,9	
Kruidenrijk grasland/hooiland			8037
Voedergras		3,6	
Knotwilgen	122		
Losse landschappelijke haag			1642
Strakke haag			5010
Ecologische oever			3876
Bestaande watergangen met oever			17336
Bestaand bosvak			2633

Figuur 11. Weergave oppervlaktes

Belangrijk is daarnaast dat de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, natuur, archeologie, recreatie en landbouw waar nodig beschermd worden, wat met het voorliggende plan het geval is. Dit wordt ook nader onderbouwd in hoofdstuk 4 en 5 van deze ruimtelijke onderbouwing

De gemeente wil het unieke karakter van het Kromme Rijn landschap en het gehele Bunnikse buitengebied zo goed mogelijk behouden. Waar zonnevelden toegestaan zijn, is een goede inpassing noodzakelijk. Passend bij de maat, schaal en richting van de diverse elementen in het landschap. Soms is er afscherming gewenst vanaf bepaalde zichtlijnen. Deze onttrekt de panelen uit het zicht maar ook een deel van het achterliggende landschap. Daarom is ook de hoogte van de opstelling van groot belang. Een laatste aandachtspunt is welk deel van een gebied transformeert tot zonneveld ten opzichte van het deel dat onveranderd blijft. Het landschap krijgt haar karakter door landschappelijke structuren. Met zonnevelden wordt er een landschappelijke structuur toegevoegd. De gemeente eist dat de panelen zo worden opgesteld dat de natuurlijke verkaveling, de infrastructuur of andere natuurlijke lijnen in het landschap worden gevolgd. Dit geeft een rustiger beeld zo dicht mogelijk bij het oorspronkelijke landschap. Het deelgebied 'Noord van Oostromsdijkje' bestaat voornamelijk uit een afwisseling van agrarisch gebruik, als grasland, akkers, sedumvelden en fruitboomgaarden. De percelen zijn open en grootschalig. Het voorliggende plan past binnen het relatief grootschalige landschap, waarbij de kavelstructuren behouden blijven, en waar mogelijk worden versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen. Ook worden de constructies met zonnepanelen maar 1,50 meter hoog, wat relatief laag is. Hierdoor past deze ontwikkeling in het landschap ter plaatse (het panelenveld ligt over het algemeen ook lager dan de directe omgeving).

Door de realisatie van de zonneweide zal het areaal voor de weidevogels afnemen. Daarentegen wordt de zonneweide dusdanig landschappelijk ingepast met kleine landschappelijke elementen dat dit weer kansen biedt voor andere vogels en insecten. Enkele bijzondere diersoorten die voorkomen of voor kunnen komen in het Raaphofse bos zijn de das en de ringslang. Het Raaphofse bos ligt op enige afstand van de planlocatie. Bovendien is er geen sprake van essentieel

foerageergebied voor de das of de ringslang. Na inrichting als zonneweide blijft het gebied geschikt voor de das om het gebied te kruisen en voor de ringslang om te foerageren. De inrichting als zonneweide zorgt niet voor belemmeringen voor deze soorten. Dit blijkt ook uit de Toetsing Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 4).

Overige voorwaarden

Naast de voorwaarden met betrekking tot de omvang van de zonneweide en de landschappelijke inpassing zijn er nog twee voorwaarden opgenomen in de beleidsregels.

1. Een initiatiefnemer die een zonneveld aanlegt dient bij de omgevingsvergunning een plan in voor participatie van inwoners van de gemeente Bunnik en omwonenden van het zonneveld. In dit plan dient te worden gestreefd naar 50% lokaal eigendom.

Er is een overkomst gesloten met de lokale Energiecoöperatie Bunnik (ECB) waarmee zij 50% lokaal eigendom kunnen verkrijgen. Omwonenden kunnen via de ECB mede eigenaar worden van de zonneweide.

2. De initiatiefnemer dient met andere landeigenaren de mogelijkheden voor kavelruil te verkennen. De initiatiefnemer van het zonneveld dient aan te kunnen tonen dat deze mogelijkheid van kavelruil is onderzocht.

LC Energy heeft gesprekken gevoerd met twee agrariërs. Eén betreft de voorzitter van LTO midden Nederland. De ander betreft een agrariër uit de directe omgeving. Hiermee zijn verschillende grondsituaties overlegd. Met LTO zijn kavels besproken uit de ruimere omgeving. Deze waren slechter bruikbaar voor landbouw. Deze kavels bleken echter niet geschikt als zonneweide, omdat ze erg ver van de netinpassing lagen. Met de agrariër die naastgelegen grond bezit is besproken een grondruil te organiseren waarbij initiatiefnemers enkele hectare landschappelijke inpassing inleveren en ruilen tegen enkele hectares landbouwgrond. Dit leidde tot weerstand bij omwonenden en de landschapsdeskundige van de gemeente. Enerzijds zou de bestaande kavelstructuur hierdoor doorbroken worden, anderzijds zou de ecologische ruimte omgezet worden tot akkerbouw met maïs, tarwe en aardappelen. Dit is niet beoordeeld als een vooruitgang.

3.5.3 Landschapsontwikkelingsplan Kromme Rijngebied

In 2010 heeft de gemeenteraad van Bunnik het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Kromme Rijngebied vastgesteld. Het projectgebied ligt hierbij in het oeverwallen- en kommenlandschap. Hiervoor geldt de landschapsvisie:

- Verbeteren herkenbaarheid en landschappelijke structuur oeverwallen en kommen met vitale landbouw, plaatselijk aanvullen kleine landschapselementen;
- In dit deel van het Kromme Rijngebied is het landschap agrarisch met behoefte aan verbindingen tussen natuurwaarden;
- Natuurlijke kwaliteit ligt voornamelijk bij het leefgebied voor weidevogels in dit open landschap. In dit gebied is geen natuurvisie van toepassing.

In het uitvoeringsprogramma wordt o.a. benoemd:

- Het inventariseren en herstellen cultuurhistorische elementen;
- Versterken wegbeplanting langs de Werkhovenseweg;
- Versterken kleine landschapselementen.

Het voorliggende plan past binnen het relatief grootschalige landschap, waarbij de kavelstructuren behouden blijven, en waar mogelijk worden versterkt door het toepassen van verschillende passende landschapselementen. Ook worden natuurwaarden verbonden. De constructies met zonnepanelen worden maar 1,50 meter hoog, wat relatief laag is. Hierdoor past deze ontwikkeling in het landschap ter plaatse.

3.5.4 Conclusie gemeentelijk beleid

De realisatie van de zonneweide sluit aan op het gemeentelijke beleid.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4

WAARDENTOETS

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebieds- en soortenbescherming heeft men te maken met de Wet Natuurbescherming. Daarnaast speelt bij de gebiedsbescherming het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) een belangrijke rol.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming, hiertoe is in juli 2018 een natuurtoets uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document toegevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hierna beschreven.

Soortenbescherming

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele 'overige beschermde soorten'. Hiervoor zijn door de provincie Utrecht vrijstellingen opgesteld. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er geen leefgebied verloren gaat en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling indien het een ruimtelijke ontwikkeling betreft. Nader onderzoek naar beschermde soorten of een ontheffing Wet natuurbescherming is daarom niet noodzakelijk.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen mogen worden uitgevoerd. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Men dient dan alert te zijn op eventueel aanwezige broedende vogels. Dit geldt ook voor broedende (weide)vogels op percelen rondom het projectgebied. De werkzaamheden mogen er niet toe leiden dat deze broedende vogels worden verstoord en hun nest (broedsel/ jongen) verlaten. De zorgplicht is te allen tijde van kracht.

Ten behoeve van weidevogels moet rekening worden gehouden met bestaande elementen voor weidevogels, als aangelegde plasdrassituaties, en indien aanwezig moet worden onderzocht of deze kunnen worden verplaatst zodat de afstand tussen deze en de rand van de zonneweide/opgaande groenstrook ten minste 300 meter bedraagt (de afstand is in het voorliggende plan groot genoeg). Zo blijft optimaal foerageergebied voor weidevogels aanwezig en wordt de impact van de geplande zonneweide geminimaliseerd.

De rugstreeppad betreft een mobiele soort die aangetrokken wordt door open gebieden met goed vergraafbare bodem. In de voortplantingsperiode van rugstreeppad, van april tot en met juli, wordt aanbevolen alert te zijn op aanwezigheid van rugstreeppad om vestiging van de soort voor of tijdens de werkzaamheden te voorkomen. Indien een rugstreeppad wordt aangetroffen, dient direct contact opgenomen te worden met een ecooloog. Indien de soort zich (nog) niet heeft gevestigd, mag diegene als ter zake kunde het dier verplaatsen naar geschikt, alternatief terrein.

In het kader van de zorgplicht mag voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers alleen onder de waterlijn worden gegraven als de watertemperatuur tussen de range van 0 en 25° Celsius is en er geen ijs op het water ligt. Binnen deze temperatuurrange kunnen vissen op veranderingen reageren en worden slachtoffers zoveel mogelijk voorkomen.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

In de directe omgeving van het projectgebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Er is daarom geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van Natura 2000-gebieden, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Er is aanvullend een Aerius-berekening uitgevoerd (welke separaat is bijgevoegd). Conclusie is dat er sprake is van een niet significante stikstofdepositie. Dit betekent dat het gebruik van machines en inzet van vrachtwagens in zowel de bouwfase als de gebruiksfase geen invloed heeft op de instandhoudingsdoelen van N2000-gebieden.

Houtopstanden

In het projectgebied worden geen bomen gekapt. De aanwezige bosschages blijven behouden. Een nadere toetsing van de houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het NNN (zie figuur 12). Het projectgebied ligt op circa 600 meter van het dichtstbijzijnde NNN-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN. Van afname van areaal is geen sprake. Tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Daarbij wordt onder de zonnepanelen en aan de randen van de percelen met zonnepanelen, nieuwe natuur gevormd door het aanleggen van verschillende grassen en groenstroken langs de rand van het projectgebied (onder andere fruitbomen en kruidenmengsels). Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 12. Ligging projectgebied (de contouren van het projectgebied zijn met rode lijnen, indicatief aangegeven) ten opzichte van het NNN (groen).

4.3 Archeologische waarde

Aardkundige, archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk terplekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen.

De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

In het bestemmingsplan 'Buitengebied Bunnik 2011' zijn archeologische verwachtingswaarden per gebied aangegeven, door middel van dubbelbestemmingen (zie figuur 11). Het projectgebied heeft geen dubbelbestemming met archeologische waarden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Door de realisatie van de zonneweide worden palen, enkele kleinschalige bouwwerken (zoals een inkoopstation en transformatoren), een hekwerk en beplanting geplaatst en worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Verder zullen kabels in het gebied worden gelegd, en worden enkele paden aangelegd. Bij deze realisatie blijft het totale oppervlakte aan bodemverstoring relatief beperkt en vinden plaats op gronden zonder archeologische dubbelbestemming. Er is dan ook geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het projectgebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Het opgestelde inrichtingsplan speelt daarnaast in op cultuurhistorische waarden. Er worden, met de realisatie van de zonneweide, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Het Algemeen Bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft op 16 maart 2016 het waterbeheerplan 'Waterkoers 2016 – 2021' vastgesteld. Het motto van de Waterkoers is 'Samenwerken aan een veilige, gezonde en prettige leefomgeving'. In het waterbeheerplan is een vijftal pijlers geformuleerd:

- Waterveiligheid (Voorkomen van overstromingen, heel centraal Holland veiliger, gevolgenbeperking en calamiteitenzorg);
- Voldoende water (Eerlijke verdeling van lusten en lasten, samen omgaan met wateroverlast, aanvoer van zoet water, prettig leven in de stad, mooi en vitaal veenweidegebied, in gesprek over grondwater);
- Gezond water (Levendige boerensloten, gezond water in de stad, waternatuur met waarde);
- Gezuiverd afvalwater (Efficiënt en doelmatig zuiveren, samenwerken in de afvalwaterketen, van afval naar grondstof, vernieuwen rioolwaterzuivering Utrecht);
- Genieten van water (Soepele doorstroming vaarverkeer, samen voor een goede visstand, kansen voor recreatief medegebruik en 1000 jaar waterbeheer zichtbaar).

Het beleid van het hoogheemraadschap is onder andere als regelgeving in de 'Keur' verder uitgewerkt. Deze verordening is bedoeld om watergangen, wateren, onderhoudspaden, kaden en dijken te beschermen tegen beschadiging. In de verordening de Keur is o.a. geregeld dat langs watergangen een beschermings- zone in acht dient te worden genomen.

Watertoets

De initiatiefnemer heeft het plan afgestemd met het hoogheemraadschap, en het hoogheemraadschap heeft ingestemd met het plan. Er is diverse malen overleg geweest, ook toen het plan nog een groter plangebied betrof. Het hoogheemraadschap is op 19 augustus 2020 voor het laatst formeel geïnformeerd over het voorliggende plan, door gebruik te maken van de digitale watertoets.

Gevolgen plan voor de waterhuishouding

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1000 m². Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

In het gebied liggen diverse watergangen van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. In het planproces heeft overleg plaatsgevonden omtrent de benodigde beheerpaden langs deze watergangen. Hierbij is overeengekomen dat langs de hoofdwatgangen (o.a. de Vlowijkerwetering) aan één zijde een beheerpad van 5 meter dient te worden aangehouden. Langs de overige watergangen dient aan één zijde een beheerpad van 3 meter te worden vrijgehouden. Hiermee wordt afgeweken van de legger van het hoogheemraadschap.

Figuur 13: Legger oppervlaktewater Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden met daarop de primaire (blauw) en tertiaire watergangen (groen).

Wel kan een ecologische oever in de primaire watergangen een bijdrage leveren aan de natuurwaarde. Langs enkele watergangen wordt een ecologische oever aangelegd. Gezien de waterkwaliteit van deze watergangen is de verwachting dat riet en andere oevervegetatie zich snel op eigen kracht zal vestigen na aanleg. Dit draagt bij aan de biodiversiteit in de watergang en de waterhuishouding in het gebied. De wetering dient niet te breed gemaakt te worden in verband met het beheer. De Vlowijkerwetering zal maximaal met vijf meter verbreed worden, zodat de totale breedte van de watergang maximaal 8 meter betreft.

In de eerste vijf jaar zal de ecologische oever één keer per jaar voor 50% gemaaid, over een periode van twee jaar wordt dan de hele oever gemaaid. Tijdens het maaien, mag de gemaaide oeverlengte maximaal 200 meter betreffen. Zo is altijd een deel van de oevers beplant met overjarig riet; dit biedt beschutting aan kleine vogels en insecten. In deze eerste vijf jaren zal actief de opschot wilgen- en elzen worden verwijderd. Na vijf jaar zal het beheer van de oever extensiever worden. De ecologische oever wordt na de vorming van riet één keer per jaar voor 33,3% gemaaid, over een periode van drie jaar wordt dan de hele oever gemaaid. Het maaisel dat door het beheer

vrijkomt wordt opgeruimd. Het beheer van de ecologische oevers en watergangen vindt plaats in overleg met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De overige tertiaire watergangen worden om het jaar onderhouden (dit beheer wordt uitgevoerd door de grondeigenaren). Ook hier wordt het maaisel dat vrijkomt opgeruimd.

Daarnaast is er op verzoek van het hoogheemraadschap afgewogen of er dammen en duikers nabij de Vlowijkerwetering en de Achterdijk weggehaald kunnen worden. Gebleken is dat binnen de plangrenzen alle aanwezige dammen en duikers nodig zijn voor het onderhoud van het projectgebied of de ontsluiting vormen voor een erf of aangrenzende kavel. Over het algemeen kan er gebruik worden gemaakt van de bestaande duikers en dammen.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5

MILIEUASPECTEN

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling
- Warmteontwikkeling

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Door Amos Milieutechniek B.V. is een vooronderzoek conform de NEN 5725 uitgevoerd (over een groter gebied dan het voorliggende projectgebied). Het rapport van het vooronderzoek is opgenomen in het separaat bijgevoegde document '194.132.BR.11.ROS'. Hierna volgt een samenvatting.

Het onderzoek is uitgevoerd ter bepaling of er verdenkingen bestaan dat op de locatie sterke bodemverontreinigingen kunnen voorkomen. Onderhavig onderzoek heeft als doel om een inzicht te verkrijgen omtrent de historie van de locatie, de aanwezigheid van eventuele (voormalige) voor bodemverontreiniging verdachte activiteiten en tevens dient bepaald te worden of en waar aanvullend bodemonderzoek noodzakelijk is voorafgaand aan de herinrichting.

Uit het vooronderzoek is naar voren gekomen dat het gebied altijd een agrarische bestemming heeft gehad. Ter plaatse van de locatie zijn voornamelijk weilanden aanwezig geweest. Delen van

het gebied zijn in het verleden gebruikt als boomgaard. Er zijn voor zover bekend geen bebouwingen aanwezig geweest en er hebben geen bedrijfsactiviteiten plaatsgevonden in het gebied. Van het gebied is één eerder bodemonderzoek bekend geworden m.b.t een toegepaste partij grond in een voormalige watergang. Bij het onderzoek is geen bodemverontreiniging aangetoond. Van het overige deel van de onderzoekslocatie zijn geen eerdere bodemkwaliteitsgegevens bekend geworden. Op basis van de verkregen gegevens wordt niet verwacht dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem afwijkt van de te verwachten kwaliteit zoals wordt aangegeven op de ontgravingskaart van de Omgevingsdienst regio Utrecht.

Er zijn een aantal aandachtspunten bekend geworden welke al dan niet als verdacht kunnen worden beschouwd.

- Binnen de onderzoekslocatie zijn in het verleden enkele boomgaarden aanwezig geweest. De mogelijkheid bestaat dat in de toplaag alhier verhoogde gehalten aan bestrijdingsmiddelen voorkomen. Aangezien in een gedeelte hiervan grondroering zal plaatsvinden ten behoeve van de zonneweide zal voor de start van de bouw van de zonneweide aanvullend bodemonderzoek worden uitgevoerd conform de norm NEN 5740.
- Binnen de onderzoekslocatie bevinden zich enige gedempte watergangen. Een gedeelte van deze werkzaamheden hebben relatief recent plaatsgevonden door overheidsinstellingen die tevens een handhavende functie hebben. Aangenomen kan worden dat het opvulmateriaal ter plaatse van de voormalige watergangen voldoet aan de gewenste kwaliteit en derhalve niet gezien hoeft te worden als 'verdacht'. Aanvullend bodemonderzoek wordt vooralsnog niet noodzakelijk geacht. Aangezien voor een aantal gedempte watergangen geen nadere informatie beschikbaar is zal voor de gedeeltes waarvoor grondroering zal plaatsvinden ten behoeve van de zonneweide voor de start van de bouw van de zonneweide aanvullend bodemonderzoek worden uitgevoerd conform de norm NEN 5740, mogelijk in combinatie met een onderzoek conform de norm NEN 5707.
- Binnen het gebied bevinden enkele dammetjes, welke een verbinding vormen tussen de aanwezige weilanden. De mogelijkheid bestaat dat ter plaatse van de dammen bodemvreemde materialen zijn toegepast als verhardingslaag. Aangezien er geen grondroering zal plaatsvinden nabij de dammetjes wordt aanvullend bodemonderzoek niet noodzakelijk geacht.

Of bovengenoemde verdachte omstandigheden (boomgaarden, verdachte gedempte watergangen en de dammetjes) aanvullend onderzocht dienen te worden conform de NEN 5740 (en deels NEN 5707) hangt af of er grondroering op de locatie gaat plaatsvinden. Er ontstaan geen verblijfsobjecten en vooralsnog worden er daarom ook geen humane of ecologische risico's op de locatie verwacht.

Beoordeling Omgevingsdienst

De resultaten uit het bodemonderzoek zijn beoordeeld door de Omgevingsdienst regio Utrecht. Zij stemmen in met de conclusies van het rapport. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het projectgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. De zonneweide hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit de nieuw te realiseren zonneweide. In het projectgebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De inkoopstations, de transformatorstations en de omvormerstations worden op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen geplaatst (ruim meer dan 100 meter). Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het projectgebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

Binnen het projectgebied worden inkoopstations, transformatorstations en omvormers geplaatst, die enigszins geluid produceren. De inkoopstations hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA, de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,0 MVA en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 300 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De inkoopstations, De transformatorstations en de omvormers worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneweide. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van de zonneweide met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase en ontmantelingsfase merkbaar. In deze fases zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van de zonneweide is afgerond, en uiteindelijk na ontmanteling van de zonneweide, daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de aanlegfase en ontmantelingsfase zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.

- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 14.

Figuur 14: Uitsnede Risicokaart Provincie Utrecht

Uit de risicokaart blijkt dat in het projectgebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Het projectgebied ligt ook niet in het directe invloedsgebied van inrichtingen, assen en leidingen. Bovendien neemt het aantal personen binnen het projectgebied niet toe, waardoor er geen effecten op de externe veiligheidssituatie zijn. Met betrekking tot externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en kan aanvullend onderzoek achterwege blijven.

Een zonneweide is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonneweide een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er gedeeltelijk een (transparant) hek rondom de zonneweide. Dit hekwerk is 2,00 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Op andere plekken vormen de bestaande watergangen reeds een natuurlijke barrière. Daarnaast wordt de zonneweide niet openbaar toegankelijk. De zonneweide wordt geaard en de elektriciteitskabels worden ondergronds aangelegd.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonneweide levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Binnen het projectgebied worden inkoopstations, transformatorstations en omvormers geplaatst, die enigszins geluid produceren. De inkoopstations hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA per stuk, de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,0 MVA per stuk en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 300 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De inkoopstations, het transformatorstation en de omvormers worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd (ruim meer dan 100 meter afstand). Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Anderzijds betreft de zonneweide geen gevoelige functie. Een zonneweide hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

5.7 Verkeer en parkeren

De ontwikkeling van een zonneweide heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. De zonneweide moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. De zonneweide is niet openbaar toegankelijk.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De ontsluitingsweg van de zonneweide loopt vanaf de Achterdijk het projectgebied in. Dit betreft een deels bestaande ontsluitingsweg ten behoeve van het huidige grondgebruik. De resterende ontsluitingsweg bestaat uit een puinpad en deze is 4,5 meter breed. Deze weg zal ook gebruikt worden ten behoeve van de aanleg en beheer en onderhoud van de zonneweide. Alleen in het geval van calamiteiten kan ook een ondergeschikt halfverhard pad vanaf de Werkhovenseweg worden gebruikt. Zo kunnen hulpdiensten sneller bij het inkoopstation en overige bouwwerken aan de noordzijde van het projectgebied komen, dit levert een bijdrage aan de algehele veiligheid in het gebied. Parkeren vindt binnen het projectgebied plaats. Dit gebeurt alleen (en in zeer beperkte mate) tijdens uit te voeren beheer.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonneweide mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. De zonneweide betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonneweide valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. De zonneweide wekt alleen energie op.

Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en de zonneweide een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. De zonneweide valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage. Aangezien het plan wel kenmerken vertoont van diverse beoordelingscategorieën zoals hiervoor omschreven, getuigt het van een goede en zorgvuldige ruimtelijke ordening en belangenafweging om voornoemde beoordeling van milieueffecten te doen. Hiertoe is deze vormvrije m.e.r. beoordeling wel opgesteld en separaat bijgevoegd

Geconcludeerd wordt dat tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase er kortdurend overlast en hinder ervaren zal kunnen worden, zonder dat dit resulteert in langetermijn effecten dan wel schade. De zonneweide wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische en archeologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere beschermde gebieden. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

5.9 Lichtreflectie

Ten opzichte van het eerdere ontwerp (toen het projectgebied aanmerkelijk groter was) is schittering van de zonnepanelen verwaarsloosbaar. Schittering van de zonnepanelen is alleen zichtbaar als de zonnepanelen zelf überhaupt zichtbaar zijn. In het huidige ontwerp is de afstand t.o.v. omwonenden verder vergroot en rondom alle zijden van de zonneweide blokkeert een landschappelijke haag of element het zicht op de zonnepanelen.

In het oorspronkelijke ontwerp was er mogelijk schittering te verwachten richting de Achterdijk op zeer beperkte tijdstippen, enkele minuten bij laagstaande zon in de vroege ochtend (zonder bewolking). In het nieuwe ontwerp is de afstand van de zonnepanelen t.o.v. het dichtsbijzijnde woonobject vergroot van ruim 100 naar ruim 250 meter (de hoogte van de zonnepanelen bedraagt maximaal 1,50m). Daarbij zijn de huidige kwalitatieve zonnepanelen voorzien van een anti-reflectie coating of folie om juist zoveel mogelijk zonlicht te absorberen. De kans op schittering is, zeker in het aangepaste ontwerp en na dichte landschappelijke inpassing, zeer klein.

5.10 Electromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonneweide, door de afstand van een zonneweide tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 m van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.11 Warmteontwikkeling

Recente studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonneweides sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonneweides. Direct rondom zonneweides zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van de zonneweide, door de komst van deze zonneweide. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een zuidopstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er in en om de zonneweide relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden. Er is op dit moment nog geen wet- en/of regelgeving omtrent '(Urban) Heat Island Effects' in Nederland.

5.12 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6

UITVOERBAARHEID

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Participatie

LC Energy geeft omwonenden de mogelijkheid te participeren en te profiteren. De mogelijkheden voor participatie zijn uitgebreid weergegeven in het separaat bijgevoegde document 'Zonneweide Werkhoven – Omgevingsproces en participatie mogelijkheden. Hierna volgen heel beknopt, en puntsgewijs, enkele mogelijkheden die worden geboden.

- Er is een overkomst gesloten met de lokale Energiecoöperatie Bunnik (ECB) waarmee zij 50% lokaal eigendom kunnen verkrijgen. Omwonenden kunnen via de ECB mede eigenaar worden van de zonneweide.
- Binnen de hekken van het zonnenveld wordt een voedermengsel ingezaaid van Engels raaigras en Witte klaver, wat wordt geoogst door een omliggend agrarisch bedrijf. Het Engels raaigras en de Witte klaver dient als vers voer voor de koeien. Doordat de vegetatie onder de panelen een bijdrage levert aan de natuur kan deze melk vallen onder het keurmerk 'Planet Proof', van de Stichting Milieukeur. Deze duurzamere melk geeft de melkveehouder een betere prijs voor zijn melk.
- Er zullen door LC Energy rondleidingen en presentaties georganiseerd worden voor basis- en middelbare scholen. Dit is een vorm van educatie waar LC Energy al langer aan doet. Hier zullen zij uitleg krijgen over klimaatverandering, Nederlandse en lokale klimaat doelen en de complexiteiten van het elektriciteitsnet.
- Voor de aanleg en onderhoud van zaken als het hekwerk, groenvoorziening zullen voor zo ver mogelijk worden aanbesteed worden aan lokale ondernemers.

Omgevingsproces

LC Energy heeft omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig geïnformeerd over het plan voor de realisatie van een zonneveld / zonneweide op deze locatie. Ook is, waar mogelijk, rekening gehouden met de wensen van omwonenden en andere belanghebbenden. Een verslag van het omgevingsproces is opgenomen in het separaat bijgevoegde document 'Zonneweide Werkhoven – Omgevingsproces en participatie mogelijkheden'. Hierin is onder andere opgenomen hoe het omgevingsproces is vormgegeven, welke reacties, wensen en bezwaren er o.a. zijn gegeven en deze zijn van antwoorden voorzien. Ook is met enkele punten aangegeven waar reacties hebben geleid tot aanpassingen van het voorgenomen plan.

Bij het omgevingsproces zijn, op hoofdlijnen, de volgende stappen doorlopen:

- Een gedeelte van de direct omwonenden is rechtstreeks geïnformeerd door de grondeigenaren;
- Er zijn één-op-één gesprekken gevoerd met omwonenden;
- Er zijn avonden georganiseerd waarbij omwonenden samen met een landschapsarchitect kunnen schetsen aan het plan;
- Er zijn belangengroeperingen en organisaties geraadpleegd;
- Project is gepresenteerd via 't Groentje.
- Er is een openbare bijeenkomst voor de hele gemeente Bunnik georganiseerd.
- Nadat de ontwerp omgevingsvergunning ter inzage heeft gelegen en er zienswijzen zijn ingediend, en nadat de gemeenteraad besloten heeft geen 'Verklaring van Geen Bedenkingen' te verlenen, is het plan gewijzigd in het voorliggende plan, waarbij het projectgebied aanmerkelijk is verkleind.
- Op dinsdag 2 juni 2020 heeft een bewonersavond plaatsgevonden in de Beug (met plenaire presentatie). Met diegenen die niet aanwezig konden/wilden zijn, zijn aparte afspraken gemaakt.

Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Utrecht

Het voorgenomen plan is afgestemd met de provincie Utrecht. De provincie heeft geen bezwaar tegen het voorgenomen plan.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

De initiatiefnemer heeft het plan afgestemd met het hoogheemraadschap. Ook is het hoogheemraadschap formeel geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets (zie separaat toegevoegde bijlage).

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin het kostenverhaal (inclusief planschade en leges) is geregeld. Hierdoor is het kostenverhaal voor de gemeente volledig verzekerd. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

Financiering zonneweide

De ontwikkeling van zonneweides doet LC Energy voor eigen rekening en risico. Hierbij wordt SDE+ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaarheid is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.